

ONTVANGEN 18 JAN. 2019

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

2018/031

> Retouradres Postbus 30205 2500 GE Den Haag

Hanzehogeschool Groningen
College van Bestuur
drs. H.J. Pijlman
Postbus 30030
9700 RM GRONINGEN

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

www.duo.nl/zakelijk/oneens-met-duo

Datum 23 NOV. 2018
Betreft Beslissing op bezwaar

Onze referentie
DUO/BNB-2018/12875 M

Uw referentie
CVB 183141

Zaaknummer
BC180287

Geacht bestuur, geachte heer Pijlman,

Bij brief van 5 april 2018 hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo masteropleiding Sport- en Bewegingsonderwijs (hierna: SBO) als bekostigde opleiding in deeltijd te verzorgen in Groningen.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs heeft mij bij brief van 15 mei 2018 negatief geadviseerd over voormelde aanvraag.

Bij besluit van 1 juni 2018, kenmerk 1364407, heb ik op grond van het bepaalde in artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) alsmede de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: de Beleidsregel) – besloten niet in te stemmen met uw voornemen.

Bij brief van 9 juli 2018 hebt u bezwaar gemaakt tegen mijn besluit.

Op 19 september 2018 hebt u uw bezwaren mondeling toegelicht. Tijdens de hoorzitting waren van namens de Hanzehogeschool aanwezig: de heer K. Tuinier (dean Instituut voor Sportstudies), de heer R. Mombarg (lector Bewegingsonderwijs en Jeugdsport Instituut voor Sportstudies); mevrouw C. Bruining (opleidingsmanager Instituut voor Sportstudies) en mevrouw V. Storm de Grave (juridisch adviseur). De ambtelijke hoorcommissie bestond uit de heer mr. A.K. van den Berg en de heer mr. D.W. Mulder.

Met deze brief wordt op uw bezwaar beslist.

Besluit

Gelet op de door u tijdens de bezwaarprocedure geleverde nieuwe gegevens omtrent de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding SBO, herzie ik mijn besluit van 1 juni 2018, in die zin dat ik alsnog goedkeuring verleen aan uw voornemen om de hbo masteropleiding SBO als bekostigde opleiding te verzorgen in Groningen. Op grond van artikel 6.2, derde lid, van de WHW beperk ik mijn instemming tot het verzorgen van de deeltijdvariant van deze opleiding.

Voor de onderbouwing van dit besluit verwijs ik u naar de onderstaande overwegingen.

Samenvatting van uw bezwaren

In het bezwaarschrift en ter zitting hebt u – samengevat – het volgende naar voren gebracht.

Naar uw oordeel bestaat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt bezien weldegelijk ruimte voor de opleiding SBO, omdat:

1. de bestaande masteropleidingen niet in de arbeidsmarktvraag kunnen voorzien vanwege het feit dat de inhoud van deze opleidingen afwijkt van die van de master SBO;
2. juist aan de uitstroom van de master SBO door actuele maatschappelijke problematiek behoefte bestaat binnen het werkveld.

Ad 1: Na een vergelijking tussen de master SBO met het bestaande verwante aanbod (Physical Education and Sport Pedagogy van Hogeschool Windesheim, Sport en bewegingsinnovatie van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen, master Sports van Fontys Hogescholen) concludeert u dat deze opleidingen niet kunnen voorzien in de arbeidsmarktbehoefte.

- Fontys biedt weliswaar een identieke deeltijdopleiding aan, maar deze is gericht op werkenden in de drie zuidelijke provincies. Deze opleiding kan dus niet voorzien in de arbeidsmarktbehoefte in de noordelijke provincies.
- De master PESP van Hogeschool Windesheim is een pedagogisch-didactisch georiënteerde master waarbij de focus vooral ligt op het handelen van de docent in de klas en hoe hij/zij in de context van het LO onderwijs leer- en veranderprocessen kan beïnvloeden.
- De master sport- en bewegingsinnovatie van de HAN staat richt zich op processen rondom (technische) innovaties in de sport- en bewegesector.

U wijst erop dat de opleiding SBO niet zozeer gericht is op het pedagogisch-didactisch handelen van de sportdocent in de klas, maar zich richt op ontwerpgericht onderzoek waarbij het gaat om nieuwe leerinhouden te bedenken en te ontwikkelen die niet alleen in het bewegingsonderwijs worden geïmplementeerd maar – in samenwerking met de partners in de buurt- en sportverenigingen – juist ook buiten de school. De opleiding SBO richt zich dus niet alleen op de school maar op de volledige leefomgeving van het kind bij het ontwikkelen van methoden voor een gezonde en actieve levensstijl. Geen van de bestaande opleidingen biedt een dergelijk programma aan.

Ad 2: Masteropgeleide leraren bewegingsonderwijs kunnen volgens u een belangrijke aanjagende rol spelen bij het stimuleren van gezond beweeggedrag, een maatschappelijk thema dat landelijk zeer actueel is, maar dat in de noordelijke regio nog van groter belang is. Immers, binnen de landelijke overgewichtproblematiek neemt het noorden van het land een bijzondere positie in, omdat de problematiek op dit vlak daar relatief groter is dan in de rest van het land.

Verder wijst u op het feit dat de afgelopen tijd door de politiek meer nadruk is gelegd op het stimuleren van gezond beweeggedrag. Zo is recent de Brede Regeling Combinatiefuncties van start gegaan, die tot doel heeft om onder meer via financiering aan de gemeenten de sport- en beweeginfrastructuur in en rondom scholen en wijken te versterken. Deze regeling leidt ertoe dat per 1 januari 2019 het aantal fte voor de functies buurtsportcoach en combinatiefunctionaris wordt uitgebreid met 725 fte (totaal 3625 fte).

Tevens heeft u verwezen naar enkele recente rapporten die de noodzaak van een master SBO binnen het werkveld laten zien. U noemt in dit verband het rapport 'Plezier in bewegen' van de Nederlandse Sportraad, de Onderwijsraad en de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving alsmede de ontwikkelingen rondom

Curriculum.nu en de gevolgen daarvan voor het bewegingsonderwijs. Ook noemt u het onderzoeksrapport van het Mulierinstituut 'Evaluatie Buurtsportcoaches'. Volgens dit onderzoek vormt het gebrek aan onderbouwde interventies en kennis over het effect van hun handelen één van de knelpunten in het functioneren van de buurtsportcoaches. Volgens u kan de master SBO een belangrijke rol spelen in het wegwerken van het kennishiaat bij buurtsportcoaches/combinatiefunctionarissen.

Wettelijk kader

Artikel 6.2 van de WHW en de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 vormen het kader op grond waarvan het bestreden besluit is genomen.

Op grond van artikel 6 van de Beleidsregel stem ik in met een voornemen tot het verzorgen van een nieuwe opleiding indien het instellingsbestuur heeft aangetoond:

- a. dat er een noodzaak is voor een nieuwe opleiding; en
- b. dat een behoefte bestaat aan de opleiding, zijnde
 - overwegend een arbeidsmarktbehoefte,
 - overwegend een maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, of
 - overwegend een wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte; en
- c. dat er in het landelijk bestaande onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding.

De artikelen 7 t/m 11 van de Beleidsregel bevatten een nadere uitwerking van de wijze waarop ik de in artikel 6 genoemde criteria beoordeel. Voor de onderhavige casus is in het bijzonder van belang hetgeen in artikel 11 van de Beleidsregel is bepaald over de wijze van beoordeling van de ruimte voor de opleiding in het landelijk onderwijsaanbod.

Op 26 juni 2018 is de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: de Regeling) in werking getreden, onder gelijktijdige intrekking van voormelde beleidsregel. Op grond van artikel 14 van de Regeling wordt een aanvraag die vóór de inwerkingtreding van deze regeling is ingediend, alsmede een bezwaarschrift tegen een besluit op dat voornemen, overeenkomstig de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 afgehandeld, tenzij toepassing van deze regeling tot een voor de aanvrager gunstiger uitkomst leidt.

Overwegingen

Aan het bestreden besluit ligt het CDHO-advies van 15 mei 2018 ten grondslag. De CDHO heeft mij geadviseerd uw aanvraag af te wijzen. Volgens het advies voldoet uw voornemen weliswaar aan de criteria a en b van artikel 6 van de Beleidsregel, maar niet aan criterium c.

Criterium c ziet op de vraag of er binnen het landelijk bestaande onderwijsaanbod ruimte is voor de nieuwe opleiding. De CDHO heeft uw aanvraag aan de in artikel 11 genoemde elementen getoetst en kwam daarbij tot de conclusie dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien geen ruimte is om de opleiding SBO binnen het bestaande domein vorm te geven. De CDHO heeft in dit verband de arbeidsmarktbehoefte die onder criterium b is beschreven gerelateerd aan de instroom in verwante bestaande opleidingen en de instroomprognose van de door u voorgenomen opleiding. Daarbij heeft de CDHO veel gewicht toegekend aan het onderzoek dat KBA in uw opdracht heeft uitgevoerd. De door KBA uitgevoerde enquête liet zien dat de ondervraagde scholen een toekomstige extra arbeidsmarktbehoefte verwachtten van 15fte aan personeel met het profiel van de voorgenomen masteropleiding SBO.

Het onderzoek van KBA is tijdens de hoorzitting besproken. Daarbij rees de vraag of het onderzoek van KBA, naast de vervangings- en uitbreidingsvraag, tevens in

kaart heeft gebracht wat de omvang van de opscholingsbehoefte zal zijn onder de docenten LO in de drie noordelijke provincies. De conclusie was dat dit niet uit het KBA onderzoek naar voren komt. Dit in tegenstelling tot het vergelijkbare onderzoek dat door KBA is uitgevoerd in opdracht van Stichting Fontys Hogescholen, die in 2016 een aanvraag voor een identieke opleiding heeft ingediend, welke aanvraag kon rekenen op een positief CDHO-advies en dito besluit. Dat in uw geval de opscholingsbehoefte niet in kaart is gebracht, beschouw ik als gemiste kans in een procedure waarin zwaar gewicht toekomt aan de kwantitatieve onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte en de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager op dit punt.

Gezien het feit dat u in uw aanvraag slechts een geringe arbeidsmarktbehoefte heeft aangetoond, ben ik van oordeel dat de CDHO in haar advies terecht de conclusie heeft getrokken dat de bestaande verwante opleidingen in deze behoefte zouden kunnen voorzien en dat uw voornemen daarom niet voldoet aan criterium c.

Tijdens de hoorzitting hebt u echter nieuwe kwantitatieve gegevens geleverd, die een ander licht werpen op de te verwachten arbeidsmarktbehoefte. U hebt erop gewezen dat in het kader van de Brede Regeling Combinatiefuncties per 1 januari 2019 het aantal fte voor deze functie (buurtsportcoach, combinatiefunctionaris) zal worden uitgebreid met 725 fte (totaal 3625 fte). Dit komt voort uit het sportbeleid van het huidige kabinet waarbij de overheid de sport- en beweeginfrastructuur in en rondom scholen en wijken beoogt te versterken. Volgens u kan de opleiding SBO (onder meer door opscholing) tegemoetkomen aan de bestaande behoefte aan een meer wetenschappelijk-theoretische onderbouwing van interventies en het vergroten van de kennis over het effect van het handelen van deze functionarissen.

Deze significante toename van de arbeidsmarktbehoefte geldt niet specifiek voor masteropgeleiden. Immers, voor de uitoefening van een functie als combinatiefunctionaris zal een opleiding op bachelorniveau veelal volstaan. Echter, uit historische gegevens blijkt dat van alle vakleerkrachten LO en combinatiefunctionarissen jaarlijks gemiddeld 3% toestemming krijgt zich te laten bijscholen met als doel een mastergraad te verwerven. Ik verwijs hiervoor naar het CDHO-advies met betrekking tot de verwante masteropleiding Physical Education and Sport Pedagogy van Hogeschool Windesheim. In voormeld advies komt de CDHO uit op een landelijke opscholingsbehoefte van 200 vakleerkrachten en 85 combinatiefunctionarissen per jaar. Als de genoemde 3% wordt toegepast op het aantal fte dat als gevolg van de Brede Regeling Combinatiefuncties beschikbaar komt dan is er sprake van een opscholingsbehoefte van 109 combinatiefunctionarissen per jaar, naast 200 leerkrachten LO. Een landelijke opscholingsbehoefte dus van ruim 300 professionals per jaar. Afgezet tegen een jaarlijkse instroom van circa 50 studenten in de verwante opleidingen van Hogeschool Windesheim (master PESP) en Fontys Hogescholen (master Sports), concludeer ik dat er met de door u geprognosticeerde instroom van 25 studenten per jaar voldoende ruimte is voor de master SBO van uw hogeschool.

Ik neem daarbij ook de volgende aspecten in aanmerking:

- Uw aanvraag beperkt zich tot de deeltijdvariant van de master SBO. Zoals u hebt toegelicht wordt van de instromende studenten niet verlangd dat zij werkervaring hebben. Wel stelt u als toelatingseis dat studenten een relevante werkplek hebben. Omdat deze studenten al op de arbeidsmarkt actief zijn, genereren zij nauwelijks extra druk op de arbeidsmarkt. Ook de genoemde opleidingen van Windesheim en Fontys worden in deeltijd aangeboden. Het volgen van deze deeltijdopleidingen leidt in de eerste plaats tot een verhoging van het niveau van de aanwezige arbeidskrachten. Het gaat daarbij primair om een kwalitatieve verbetering voor bestaande docenten en combinatiefunctionarissen en niet om het verhogen van de aantallen professionals die toetreden tot de arbeidsmarkt. In de nieuwe Regeling macrodoelmatigheid wordt meer ruimte geboden voor opleidingen die specifiek gericht zijn op opscholing van werkenden.

- Verder is het zo dat de opleiding SBO past binnen de zwaartepunten van uw hogeschool, zodat volgens de Beleidsregel aan criterium c is voldaan, tenzij ik van mening is dat er ruimschoots voldoende ander aanbod is. Van een dergelijke situatie is, zoals uit het voorgaande volgt, in dit geval geen sprake.

Al met al kom ik tot de conclusie dat er voldoende redenen zijn om alsnog in te stemmen met uw voornemen om de hbo masteropleiding SBO als bekostigde opleiding te verzorgen in Groningen. Op grond van artikel 6,2, derde lid, van de WHW beperk ik mijn instemming tot het verzorgen van de deeltijdvariant van deze opleiding, zoals door u ook is aangevraagd.

Hoogachtend,
de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Onderwijsinstellingen van de Dienst Uitvoering Onderwijs,

mr. N.C.M. Zeijlemaker

U kunt tegen deze beschikking beroep instellen bij de sector bestuursrecht van de rechtbank Noord-Nederland, afdeling bestuursrecht, postbus 150, 9700 AD Groningen. Het beroepschrift moet binnen 6 weken na de dag waarop de beschikking aan u is toegezonden aan de rechtbank worden gestuurd.

